

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.26.21>

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ПОЛІЦІЄЮ ЗА ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Миронюк Роман Вікторович,

ORCID ID: 0000-0002-9620-5451

доктор юридичного наук, професор,
професор кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

В статті з'ясувано правові підстави обігу вогнепальної зброї в умовах воєнного стану з урахуванням існуючого та перспективного законодавства; визначено форми, методи, способи та засоби контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану, а також визначено слабкі сторони цієї діяльності та запропонувати окремі напрямки її удосконалення. Здійснивши аналіз зарубіжного досвіду легалізації вогнепальної зброї зроблено висновок, що перепонами його поширення в Україні є побоювання щодо підвищення рівня злочинності, проте з високим рівнем достовірності можна говорити, що узаконення права володіння зброєю дисциплінує суспільство, владу та полегшує систему контролю за її обігом, відповідно єдиного правового закріплення обігу зброї на міжнародному рівні не існує як і єдності поглядів серед міжнародної спільноти та і в самій Україні.

В результаті дослідження було встановлено, що перехід до спрощеної системи надання дозволу на володіння вогнепальною зброєю для всіх фізично осудних громадян має бути поступовий і базуватись на таких засадах: забезпечення легального обігу вогнепальної зброї та жорсткого контролю за реалізацією в спеціалізованих ліцензованих закладах торгівлі; створення єдиного реєстру вогнепальної зброї; максимальна ідентифікація власників такої зброї; виключення формальних процедур отримання дозволу на зброю; створення можливостей для навчання власників зброї та надання відповідних документів, які підтверджують високий рівень таких знань та вмінь; належний а не формальний контроль за умовами зберігання даної зброї; запровадження процедури зупинення та позбавлення дозволу на зброю; підвищення рівня культури користування вогнепальною зброєю та ін.

Ключові слова: вогнепальна зброя, право на цивільну вогнепальну зброю, обіг цивільної вогнепальної зброї, контроль поліції за обігом вогнепальної зброї.

**FEATURES OF THE EXECUTION OF CONTROL
BY THE POLICE OVER THE CIRCULATION OF FIREARMS
UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL**

Myroniuk Roman Viktorovych,
ORCID ID: 0000-0002-9620-5451
Doctor of Law, Professor,
Professor at the Department
of Administrative Law, Process and
Administrative Activity
(Dnipropetrovsk State University
of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine)

The article clarifies the legal grounds for the circulation of firearms under martial law, taking into account the existing and prospective legislation; the forms, methods, methods and means of police control over the circulation of firearms in conditions of martial law are determined, as well as the weak sides of this activity are identified and specific directions for its improvement are proposed.

Having analyzed the foreign experience of legalizing firearms, it was concluded that the obstacles to its spread in Ukraine are fears of an increase in the level of crime, however, it can be said with a high level of credibility that the legalization of the right to own weapons disciplines society, the government and facilitates the system of control over their circulation, according to the single there is no legal consolidation of arms circulation at the international level, as well as unity of views among the international community and in Ukraine itself.

As a result of the study, it was established that the transition to a simplified system of granting a permit to possess firearms for all physically reprehensible citizens should be gradual and based on the following principles: ensuring the legal circulation of firearms and strict control over sale in specialized licensed trade establishments; creation of a unified register of firearms; maximum identification of the owners of such weapons; exclusion of formal procedures for obtaining a permit for weapons; creating opportunities for training gun owners and providing relevant documents that confirm the high level of such knowledge and skills; proper and not formal control over the storage conditions of this weapon; introduction of the procedure for stopping and revoking weapons permits; raising the level of the culture of using firearms, etc.

Key words: firearms, the right to civilian firearms, circulation of civilian firearms, police control over the circulation of firearms.

Актуальність теми. Введення воєнного стану в Україні ставить нові виклики перед Україною, які за 30-річну історію існування сучасної незалежної України виникають вперше і зумовлюють застосування критичних (не властивих нормальному розвитку держави) норм, реалізація яких може через обмеження певних прав громадян забезпечити належну обороноздатність країни, створити можливості для відсічі збройної агресії та забезпечити конституційні права громадян, зокрема в тому числі на захист їх права власності [1]. Починаючи з 2014 року з моменту порушення територіальної цілісності України шляхом збройного вторгнення росії і до сьогодні і навіть після завершення війни нагальним є і буде залишатись питання обігу вогнепальної зброї та забезпечення належного контролю за її зберіганням, перевезенням та використанням.

Особливо питання обігу вогнепальної зброї є наскрізним каменем відповідальності органів Національної поліції, які через свої підрозділи дозвільної системи з однієї сторони надають адміністративні послуги у вигляді надання дозволів на зберігання,

перевезення та використання вогнепальної зброї, з іншої – забезпечують контроль за дотриманням правил як реалізації дозвільних документів на цю зброю так і за легальними обігом зброї в Україні. Якщо взяти до уваги наслідки російського вторгнення та тимчасове захоплення частини Луганської та Донецької областей та анексії АР Крим, які призвели до подекуди неконтрольованого обігу різних видів зброї та боєприпасів до неї, поширення її незаконного обігу серед цивільного населення, неконтрольованого її використання або детонації, що призводило до жертв серед населення, то наслідки повноцінного вторгнення росії на територію України 24 лютого 2022 року збільшення обігу зброї можуть призвести до більш негативних наслідків. Однак в цій ситуації слід бути оптимістами і вчитися на помилках, які були допущені в попередній період захисту території України від збройного нападу у лютому-березні 2014 року, адже на сьогодні рівень контролю за обігом зброї у військових частинах значно зріс, боєдатність Української армії покращилась вразі, відповідальність військових або мобілізованих підвищилась, рівень культури поведінки зі зброєю виріс. В той же час нові реалії здійснення військового спротиву варварській агресії росії ставлять нові виклики, пов'язані з наданням можливості громадянам України вільно володіти окремими видами вогнепальної зброї в першу чергу для захисту свого життя та здоров'я а також членів своєї сім'ї, інших громадян від посягання отримавши відповідні дозволи на це та дотримуючись певних правил поведінки з цією зброєю. Тому нижче на досягнення мети дослідження в межах даної статті – з'ясування сутності та особливостей здійснення контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану, ставимо такі завдання: з'ясувати правові підстави обігу вогнепальної зброї в умовах воєнного стану з урахуванням існуючого та перспективного законодавства; визначити форми, методи, способи та засоби контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану, а також визначити слабкі сторони цієї діяльності та запропонувати окремі напрямки її удосконалення.

Виклад основних положень статті. Напередодні початку повномасштабного військового вторгнення на територію України Верховною Радою України було прийнято за основу проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю», метою якого є посилення дотримання режиму законності в питаннях визначення правового режиму власності на зброю, закріплення основних прав та обов'язків громадян і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, розпорядження та використання зброї і боєприпасів, врегулювання інших суспільних відносин, що безпосередньо з цим пов'язані [2]. Законопроектом пропонується: визначити поняття права власності на цивільну вогнепальну зброю; визначити умови та порядок отримання громадянами України та юридичними особами документів про право власності на цивільну вогнепальну зброю; здійснити класифікацію цивільної вогнепальної зброї; розробити порядок видачі медичного заключення (висновку) про відсутність медичних протипоказань, які перешкоджають отриманню документу на цивільну вогнепальну зброю, який передбачає створення спеціальної інформаційно-довідкової системи з провадженням кваліфікованого електронного підпису особи, яка сформулювала висновок; розробити порядок створення та ведення Єдиного державного реєстру цивільної вогнепальної зброї; визначити повноваження суб'єктів єдиного державного реєстру цивільної вогнепальної зброї; визначити загальні засади цивільного обігу (обороту) вогнепальної зброї та боєприпасів; визначити загальні засади здійснення права і виконання обов'язків власників цивільної вогнепальної зброї; встановити порядок отримання права на цивільну вогнепальну зброю та боєприпаси; визначити порядок страхування цивільної відповідальності власників цивільної вогнепальної зброї; передбачити обмеження щодо права на цивільну вогнепальну зброю та боєприпаси;

передбачити використання цивільної вогнепальної зброї для самозахисту; визначити поняття зон вільних від зброї; передбачити державний контроль у сфері обігу цивільної вогнепальної зброї.

Слід відміти, що цей законопроект, лібералізуючи з одного боку обіг цивільної вогнепальної зброї в Україні, одночасно посилює відповідальність за її незаконне використання, зокрема пропонується внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та Кримінального кодексу України (далі – КК) зміни, якими: до переліку видів адміністративних стягнень додати ще один вид позбавлення спеціального права, наданого громадянину – права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї; доповнити статтю 30 КУпАП після частини першої новою частиною, згідно з якою передбачається «Позбавлення наданого даному громадянину права на володіння цивільною вогнепальною зброєю та бойовими припасами до неї застосовується на строк до трьох років за порушення порядку користування цим правом або на строк від трьох до п'яти років за систематичне (три та більше разів протягом року) порушення порядку користування цим правом»; крім викладення в новій редакції статей 190–195 КУпАП, посилити адміністративну відповідальність шляхом збільшення штрафів, встановивши їх у розмірі від п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів. Так, розмір штрафу становитиме від 850 до 85000 грн., зокрема, за: порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї; порушення правил зберігання або транспортування цивільної вогнепальної чи холодної зброї; порушення строків повідомлення про зміну місця постійного зберігання зброї; ухилення від реалізації цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів; порушення працівниками торговельних підприємств (організацій) порядку продажу цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів; порушення працівниками підприємств, установ, організацій правил зберігання або перевезення цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів.

В той же час слід зауважити, що цей законопроект є черговою спробою розширення можливостей для реалізації права фізичних осіб на вільне володіння цивільною вогнепальною зброєю, до якої законопроектом віднесено автоматичну вогнепальну зброю – вогнепальну зброю з автоматизованим перезарядженням, з якої, натиснувши один раз на спусковий гачок, можна здійснити більше одного пострілу. Однак громадська думка та думка політиків і правоохоронців розділилися з приводу вільного володіння вогнепальною зброєю цивільними особами. Більшість з них і ми з ними погоджуємось визнають, що сьогоденне суспільство навіть в умовах воєнного стану не готове до належного (законного) зберігання та володіння і застосування цієї зброї, досить високий рівень напруги в суспільстві, неможливість якісної підготовки до володіння цією зброєю, низький рівень правової культури та особистої відповідальності можуть в сукупності призвести до неправомірного застосування вогнепальної зброї, що може призвести до летальних наслідків. І з іншої сторони повна заборона використання цивільної вогнепальної зброї і не бажання здійснювати поступові кроки до легалізації вогнепальної зброї (в першу чергу для самозахисту) може призвести і призводить до латентності цивільного обігу цієї зброї, що буде мати значно гірші наслідки. У зв'язку з цим слід підтримати прагнення законотворців та їх однодумців щодо поступового переходу до використання громадянами зброї починаючи від надання дозволу на вільне зберігання вогнепальної зброї для відстрілів гумовими кулями, застосування якої в більшості випадків не призводить до важких наслідків, проведення аналізу практики законності її застосування, і тільки після цього порушувати питання

законодавчого урегулювання повноцінного вільного обігу вогнепальної зброї. Саме така ініціатива наразі, з моменту початку війни виникла у фахівців МВС України і сьогодні міністерству поставлено завдання підготовки проекту базового закону про вільний обіг цивільної зброї для самозахисту, який сподіваємось буде першою спробою законодавчого урегулювання права володіння та використання цивільної вогнепальної зброї.

25 травня 2022 року уряд запустив у Дії онлайн-опитування громадян щодо легалізації носіння вогнепальної зброї цивільними особами. У ньому взяли участь понад мільйон 700 користувачів застосунку, в результаті 62% учасників підтримали легалізацію зброї для особистого захисту; 19% проти обігу зброї серед цивільного населення; 18% підтримують варіант «для спеціальних потреб» [3].

Суспільний диспут щодо права на цивільну вогнепальну зброю в Україні викликає необхідність аналізу зарубіжного досвіду регламентування цього питання та його реалізації, окремі приклади якого доцільно розглянути нижче. У різних країнах законодавство по-різному регулює це питання. За критерієм регулювання права населення на озброєний захист, держави можна поділити на три групи: перша група – які повністю легалізували використання зброї і надали їй у вільний доступ (прикладом є США); друга група – які легалізували використання зброї за умов проходження особою певної процедури її отримання (наприклад, Чехія, де застосовують тестування); третя група – держави, які не легалізували використання зброї або легалізували лише певні її види (короткоствольна або довгоствольна) (прикладом таких країн може бути Україна, в якій легалізована довгоствольна зброя, і також Японія, де немає навіть однієї одиниці зброї на тисячу жителів) [4]. Тож закономірними є наступні показники. Так, найбільшу кількість вогнепальної зброї у світі на 100 осіб мають США – 90 одиниць. У Швейцарії – 46, у Франції – 32, у Греції – 31, у Німеччині – 30 одиниць відповідно. В Україні легально озброєні лише 6 чоловік зі 100. Ще менше, мають зброю на Філіпінах – 4 на 100 осіб, а в КНР – 3 [5]. Друга Поправка до Конституції США проголошує, що право народу на зберігання та носіння зброї не повинно обмежуватися. Ще засновники Америки вбачали в озброєному населенні гарантію захисту проти тиранії. Чотирнадцяту Поправку було прийнято вже для захисту цього права проти порушення його штатами. Верховний Суд США справедливо вважав, що особи мають основоположне право володіти тими типами зброї та зберігати їх, які зазвичай використовує законослухняний народ для самозахисту та полювання, а також для інших законних цілей [6]. Крім того, частина штатів і муніципалітетів запроваджують спеціальні правила та законодавчі акти, які обмежують відповідні права громадян [7]. На початку 2016 р. у Техасі набрав чинності закон, що дозволяє відкрите носіння зброї, тобто публічне носіння особам, які мають на це ліцензію. Зброя повинна бути в кобурі, а власники приватної власності можуть заборонити його пронесення з поданням спеціального знаку реагування або в усній формі. Це рішення можна пояснити тим, що останнім часом у США почастишали випадки стрілянини в публічних місцях [6]. Щороку в державі продається до 5 млн одиниць зброї, хоча здебільшого її купують колекціонери, які зібрали цілі арсенали. За статистикою, на руках у населення США є близько 150 млн одиниць зброї [8] та вона зберігається майже у 43% помешкань. Зброєю в Америці, що не потрапляє під категорію, визначену в NFA (National Firearm Act) – Законі про вогнепальну зброю, володіють приблизно 90 млн американців. Продаж напівавтоматичних гвинтівок дозволений майже у всіх штатах. Відкрите носіння дозволено у 30 штатах без будь-якого дозволу, в 14 штатах із дозволом та в 6 штатах – заборонене [7]. Нині приховане носіння вогнепальної зброї дозволено у всіх штатах, крім Іллінойсу. У 29 штатах також можна носити зброю відкрито і без

обмежень. Але в школах, аеропортах та інших соціальних установах це заборонено – потрібно отримати спеціальний дозвіл, який мають поліцейські, бійці спецпідрозділів або спецслужб. Зараз в США за офіційними даними в користуванні перебуває близько 300 млн одиниць вогнепальної зброї і для американця немає проблеми придбати бажане озброєння, однак закон забороняє продаж зброї особам, які відбули тюремне покарання більше року, особам, які перебувають у розшуку, споживачам наркотиків, визнаним розумово неповноцінними, незаконно перебувають у країні, а так само звільненим з військової служби через скоєння злочинів [5].

У Франції 90% громадянам дозволено зберігати зброю для самооборони, але тільки вдома, а от її приховане носіння дозволено лише 10% французів, для цього треба проходити обов'язковий медогляд і поліцейську перевірку нерідше ніж один раз на три роки [8].

У Німеччині перший закон про зброю прийнятий у 1891 р. Офіційно громадянам Німеччини можна мати при собі і носити зброю з 1928 р. – саме тоді законодавство про зброю було лібералізовано. Нині будь-який громадянин має право володіти зброєю з 18 років – при пред'явленні довідки про психічне і фізичне здоров'я. Додаткову ліцензію влада видає на носіння зброї при собі, якщо громадянин зумів довести, що йому це дійсно потрібно для самозахисту. Неприховане носіння в громадських місцях зброї заборонено [5]. У Німеччині діє одна з найсуворіших у Європі систем контролю за обігом зброї, власник зброї має постійно звітувати про її зберігання, до баз даних власників зброї мають доступ всі правоохоронні органи і вони постійно оновлюються.

У Фінляндії легалізовано зброю з 1991 р. Оскільки Фінляндія історично країна мисливців, то через ці національні особливості, зброя є майже у всіх громадян, однак купити її не так легко: необхідно мати дозвіл, окремий для кожної одиниці. Усю зброю фіни мають тримати вдома. Власник більше 5 одиниць зобов'язаний купити спеціальний сейф [там же], який регулярно перевіряє поліція. Отримання ліцензії на пістолети є значно легшим ніж на рушницю, так за даними правоохоронців Фінляндії на руках в громадян наразі 290 тис. пістолетів та револьверів, ліцензію там видають окремо на кожний пістолет чи рушницю [9].

В Ізраїлі легалізовано зброю з 1949 р. Право на покупку і володіння нею має будь-який громадянин, який досяг 27 річного віку, і він має пройти службу в армії. Вогнепальну зброю дозволено мати при собі водіям громадського транспорту, таксистам, ювелірам, колишнім співробітникам силових структур. Заохочується мати вдома зброю для самозахисту. У такому випадку видається дозвіл на зберігання патронів, але не більше 50 шт. [10].

У Швеції 31,6% жителів володіють зброєю. Тут дозволена зброя для полювання, однак для самозахисту вона заборонена. Охочі купити зброю мають пояснити для чого вона їм потрібна: спорт, полювання або колекціонування. Один житель Швеції має право на 6 мисливських рушниць, або 10 пістолетів, або 8 одиниць того й іншого. Зберігати зброю можна лише в сейфі.

У Норвегії 31,3% жителів володіють зброєю. Норвежці можуть придбати будь-який тип зброї. Охочі мають вказати причину покупки. Однак, щоб отримати дозвіл громадяни Норвегії мають пройти перевірку біографічних даних, а також пройти спеціальне навчання [10].

О. Бусол, здійснивши аналіз зарубіжного досвіду легалізації вогнепальної зброї приходиться до висновку, що оцінка його соціально-економічних наслідків у разі запровадження на території України не дають можливості точно встановити, чи існує залежність між дозволом вільного володіння зброєю та рівнем злочинності. Проте з високим рівнем достовірності можна говорити, що узаконення права володіння зброєю дисциплінує суспільство, владу та полегшує систему контролю за її обігом;

єдиного правового закріплення обігу зброї на міжнародному рівні не існує; єдності поглядів серед міжнародної спільноти та і в самій Україні не спостерігається через наявність впливових професійних «збройових лобі», які не зацікавлені в остаточному й принциповому розв'язанні проблеми [10].

Публічний, зокрема державний контроль за обігом вогнепальної зброї є одним із пріоритетних напрямків діяльності Національної поліції. Так, в статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» до основних повноважень поліції віднесено: здійснення контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ; приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв. Безпосередню реалізацію своїх повноважень у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї Національна поліція здійснює через підрозділи (сектора) дозвільної системи, які входять до структури поліції превентивної діяльності і координація яких здійснюється через керівника управління (відділу) превентивної діяльності НП [11]. Основним інструментарієм діяльності даних підрозділів у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї є Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї....., затверджена Наказом МВС України 21.08.98 № 622. [12]. Цією інструкцією нормативно урегульовані такі форми контролю за обігом вогнепальної зброї, які здійснюють підрозділи дозвільної системи НП: 1) видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї; 2) надання дозволів на відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи; 3) обстеження таких об'єктів, погодження укладення трудових договорів на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням спеціально визначених предметів і матеріалів; 4) проведення профілактичних заходів щодо попередження та припинення порушень правил дозвільної системи; 5) притягнення осіб до відповідальності в порядку, встановленому законом за вчинення правопорушень, пов'язаних з обігом вогнепальної зброї. Розділом 3 «Контроль за об'єктами дозвільної системи» цього положення визначено алгоритм дій підрозділів НП у сфері здійснення контролю за обігом вогнепальної зброї.

Щодо останніх нормативних змін порядку контролю за обігом вогнепальної зброї слід відмітити, що на період дії воєнного стану було прийнято Наказ МВС №170 від 01.03.2022 року, який спростив порядок надання дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану [13]. Слід відмітити, що цей порядок стосується лише мисливської зброї, «травматична зброя» в ньому не підпадає під сферу спрощеного порядку видачі. В той же час варто висловити свою точку зору з приводу такого спрощення, адже спрощення порядку обігу зокрема отримання дозволу на носіння зберігання та застосування мисливської зброї може мати значні негативні наслідки для життя та здоров'я громадян у випадку порушення порядку її застосування, адже травматична зброя має менш вразливі характеристики ніж мисливська вогнепальна зброя. Не досліджуючи всі технічні характеристики мисливської зброї, а вона може бути досить потужною, а також доволі частими є покращення її потужностей за рахунок незаконного переобладнання власниками зброї, слід резюмувати, що вимоги до отримання дозволу на зберігання, володіння та застосування мисливської зброї мають бути більш високими ніж до травматичної зброї.

Крім того контроль за дотриманням умов та правил зберігання, перевезення та використання такої мисливської зброї має бути посилено, перевірки не мають носити формальний характер, походження патронів які використовуються для відстрілу з цієї зброї має бути легальне, патрони мають бути дозволеного маркування, без дообладнання та переробки з метою посилення бойової дії.

Наскрізним питанням запровадження процедури часткової легалізації вогнепальної зброї в Україні, як зазначають фахівці МВС є запровадження Єдиного реєстру зброї – це не лише база даних для обліку пістолетів і гвинтівок, придбаних громадянами, а передусім ефективний інструмент електронного обміну інформацією та документами між громадянами, суб'єктами господарювання й органами Національної поліції шляхом використання можливостей Єдиного реєстру зброї, а також обміну інформацією з іншими реєстрами у сфері полювання, спорту й охоронної діяльності [14]. Однак, як справедливо вказують окремі дослідники, даний реєстр має бути належно захищений від кібератак та не розповсюдження персональних даних власників зброї [15].

Висновок. В підсумку слід зазначити, що перехід до спрощеної системи надання дозволу на володіння вогнепальною зброєю для всіх фізично осудних громадян має бути поступовий і базуватись на таких засадах: забезпечення легального обігу вогнепальної зброї та жорсткого контролю за реалізацією в спеціалізованих ліцензованих закладах торгівлі; створення єдиного реєстру вогнепальної зброї; максимальна ідентифікація власників такої зброї; виключення формальних процедур отримання дозволу на зброю; створення можливостей для навчання власників зброї та надання відповідних документів, які підтверджують високий рівень таких знань та вмінь; належний а не формальний контроль за умовами зберігання даної зброї; запровадження процедури зупинення та позбавлення дозволу на зброю; підвищення рівня культури користування вогнепальною зброєю та ін.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.
2. Про право на цивільну вогнепальну зброю: Проект закону України № 5708 від 25.06.202. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896>.
3. 62% українців виступили за обіг зброї для особистого захисту – опитування у «Дії». Суспільство. 28 травня 2022 року. URL: <https://prm.ua/62-ukraintsiv-vystupyly-za-obih-zbroi-dlia-osobystoho-zakhystu-opytuvannia-u-dii/>.
4. Балик Д. Легалізація зброї в Україні: за і проти. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini-za-i-proti/>.
5. Вовченко О. ТОП-8 країн, де дозвіл на зброю зменшив рівень криміналу. URL: <http://znaj.ua/news/regions/36094/top-8-krayin-de-gromadyani-vilno-volodiyut-zbroyeu.html>.
6. У Техасі набув чинності закон, що дозволяє відкрите носіння зброї. URL: <http://ua.112.ua/svit/u-tekhasi-nabuv-chynnosti-zakon-shcho-dozvoliaie-vidkryte-nosinnia-zbroi-282727.html>.
7. Бути чи не бути легалізації зброї в Україні? URL: <http://24tv.ua/special/zbroia>.
8. Вареник Н. Зброя самооборони: дорого, небезпечно і незаконно. URL: http://gazeta.dt.ua/business/zbroya-samooboroni-dorogo-nebezpechno-i-nezakonno_.html.
9. Закордонний досвід: фіни та зброя. URL: <http://gunportal.com.ua/5742/2015/09/07/zakordonnij-dosvid-fini-ta-zbroya/>.

10. О. Бусол. Зарубіжний досвід легалізації вогнепальної зброї та можливість запровадження на території України. *Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ*. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2757:zarubizhnij-dosvid-legalizatsiji-vognepalnoji-zbroji&catid=8&Itemid=350.

11. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст.379.

12. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України 21.08.98 № 622. *Офіційний вісник України* : офіційне видання від 05.11.1998 р., № 42. Стор. 107. Ст. 1574.

13. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС від 01.03.2022 р. № 170. *Офіційний вісник України* : офіційне видання від 02.03.2022 р. Стор. 5. Ст. 953.

14. Богдан Драп'ятий. Законодавче врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні: за крок до історичної події Україна. *Голос України*. № 217 (7967). 25 жовтня 2022 року. URL: <http://www.golos.com.ua/article/354081>.

15. Oksana Vasilievna Pchelina , Yevhenii Deoniziyovych Skulysh, Iurii Buglak & Roman Victorovich Myroniuk. International experience of ensuring cybersecurity in the country and possibility of its application in Ukraine. *DIXI*, vol. 23, n°. 2, julio-diciembre 2021, 1-16. DOI: <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2021.02.01>.